

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 10
2024

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 10

Рівне, 2024

Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти.
Випуск 10. Рівне : РДГУ, 2024. 110 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, в.о.ректора, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, професор кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олена Сергіївна - здобувач ступеня PhD кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 053 «Психологія»..

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №12 від 5 грудня 2024 р.)*

тому числі – щодо ставлення до людей, взаємодії з ними, поведінки в їхньому оточенні. Адже визначальною рисою казкового сюжету є протистояння добра і зла у відносинах і поведінці героїв, в якому перемагає добро. Своїми вчинками, в яких присутні розум, хоробрість, відданість, щедрість, чуйність, працелюбність, казкові герої викликають співчуття, симпатію, захоплення у слухачів, прагнення бути подібними на них. Разом з ними діти входять у соціальний світ, адаптуються до нього, засвоюють реальний соціальний досвід, оволодівають здатністю взаємодіяти з людьми у відповідності до культурних норм і цінностей, закладених у казкових сюжетах.

Список використаних джерел

1. Коцур, В.П., Свириденко, О.М., Мазоха, Г.С., Каплюк К.М.. Не забувайте незабутнє. *Пам'яті Наталії Смірновій: літературознавчі статті, спогади, матеріали*. ДВНЗ «ПереяславХмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Корсунь-Шевченківський ФОП Гавришенко В.М., 2014. 392 с.
2. Ляпунова В. А., Нижник Т. О., Городнича С. В. Теоретичний аналіз проблеми формування соціальної компетентності у дітей старшого дошкільного віку засобами сучасного медіапростору. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 56. Т. 1. С. 230–235.
3. Матвієнко С. І. Методика формування у дошкільників соціальної компетентності : навч.-метод. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 103 с.
4. Поніманська Т. І. Люди і я. Світ дорослих як чинник соціалізації особистості дитини. *Дошкільне виховання*. 1999. № 8. С. 14–15.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2022. 264 с.
6. Русова С. Вибрані педагогічні твори. Київ: Освіта, 1996. 303 с.
7. Сухомлинський В. О. Кімната казки. Вибр. тв. : в 5 т. Т. 3. Київ : Рад. шк., 1977. С. 176–185.
8. Черепаня Н. І., Русин Н. М. Казка як засіб формування моральних почуттів у дітей старшого дошкільного віку. *Педагогічні науки : зб. наук. пр.* 2020. Вип. 91. С. 36–42

УДК 159.923: 316.6

РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ У КОРИГУВАННІ ВПЛИВУ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Мельник Людмила, здобувач ОС «магістр»

спеціальності 053 «Психологія», 1 курс, РДГУ

Науковий керівник: Дем'янюк О.Б., старший викладач

Постановка проблеми. Важливим та відповідальним етапом у житті кожної особистості є вибір майбутньої професії. Людина отримує знання про світ професій з різних джерел впродовж тривалого часу, обдумує та співставляє власні якості, здібності та можливості з тими вимогами, які характерні для наміченої професійної діяльності. Сенситивним періодом для остаточного формування професійного самовизначення є юнацький вік. Проте дуже часто юнаки не можуть визначитися з своїми уподобаннями та сумніваються у правильності прийнятого ними рішення щодо обрання майбутньої професії. Складність такого вибору, насамперед, пов'язана з дією зовнішніх (вплив соціуму) та внутрішніх (особистісні психологічні якості) чинників. Науковці наголошують на ролі психологічної підтримки під час формування готовності до свідомого професійного самовизначення осіб юнацького віку. Лише добре обґрунтована, систематична робота психолога допоможе особам юнацького віку сформувати стійку позитивну самооцінку власних навичок, здібностей, сильних сторін, вибудувати індивідуальну ієрархію мотивів, а також дозволить переосмислити власний вибір та його правильність на даному етапі життя.

Оскільки свідоме професійне самовизначення можливе лише за умови розуміння мети свого життя, визначення чітко сформованих планів на найближче майбутнє, а також вивчення різних професій, їхніх особливостей, перспектив працевлаштування відповідно до адекватного оцінювання своїх якостей, можливості продовження навчання, вдосконалення своїх вмінь та навичок для подальшого кар'єрного росту.

Мета дослідження – проаналізувати роль психологічної підтримки у коригуванні впливу чинників, що впливають на професійне самовизначення осіб юнацького віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. На вибір професії осіб юнацького впливають різноманітні чинники. Серед них виокремлюють соціальні та індивідуальні. До соціальних належать вплив соціуму, статус батьків, рівень їхньої освіти, особливості інтелектуального розвитку, емоційного інтелекту, успішність, приналежність до соціальних груп, вплив вчителів, друзів, родини, духовна культура суспільства, засоби масової інформації, форми проведення дозвілля, супровід процесу становлення професійного самовизначення тощо. До індивідуальних відносять рівень мотивації, домагань, самооцінку, темперамент, характер, наявність власної позиції та свідомого ставлення до життя, наявність певної програми дій щодо вибору та досягненні професійних цілей, достатній рівень абстрактного мислення, виражені вольові якості, працьовитість, старанність та інші [2].

Серед чинників, що суттєво впливають на вибір майбутньої професії у юнацькому віці, виокремлюють вплив сім'ї. Часто батьки прагнуть залучити дітей до ведення власного бізнесу і налаштовують їх на вибір тої професії, яка допоможе його успішно розвивати. Також з раннього віку батьки розказуючи про свою професію, залучають дітей до певної роботи і цим стимулюють чи, навпаки, пригнічують інтерес до неї. Загалом саме сімейна атмосфера здійснює суттєвий вплив на формування поглядів щодо професійного самовизначення. Також на вибір власного професійного шляху свідомо чи несвідомо впливає позиція та погляди близького оточення людини. Наприклад, близьких друзів, сусідів, однокласників. Інколи юнаки обирають таку ж професію як і друзі, бо хочуть продовжити навчання разом, проте, за таких умов не завжди вибір буде успішним. Крім того, вчителі формують у дітей ставлення до того чи іншого предмету та спрямовують до вибору професії, яка найбільше відповідає їхнім здібностям. Однак часто юнаки обирають професію за власними вподобаннями і можливим в майбутньому великим заробітком, але не враховують власні можливості, здібності, а також отримання задоволення від такої омріяної професії. Відповідно матеріальний достаток вимагає від них наполегливості, постійних великих зусиль, але не завжди приносять радість від проробленої роботи. Хоча в науковій літературі поняття матеріального і морального задоволення від професії намагаються не деталізувати, проте, саме їхнє поєднання робить людину щасливою і дозволяє їй дуже добре виконувати свою роботу. Тому вибір «модних» спеціальностей не завжди співпадає з очікуванням і дійсним. Який вибір є правильним, а який хибним може показати час, проте, з метою уникнення розчарування в майбутній професії важливо забезпечити поінформованість осіб юнацького віку про особливості професій, їхні переваги та недоліки, професійні вимоги, обов'язки, можливості заробітку, кар'єрного росту тощо. Саме важливо забезпечити ефективну психологічну підтримку осіб юнацького віку на етапі професійного самовизначення. Вона включає формування чіткої життєвої позиції, позитивної самооцінки, підвищення рівня мотивації та самоставлення, розвиток рефлексії, здібностей тощо.

Психологічна підтримка під час професійного самовизначення забезпечує створення сприятливих, комфортних умов при здійсненні вибору. Завдяки використанню методів та форм роботи психолога особи юнацького віку розуміють серйозність ситуації, що постає перед ними. Крім того, залучення їх до індивідуальної та групової роботи, участь у різних заходах допомагає вирішити протиріччя та конфлікти під час професійного самовизначення. Водночас основне завдання психологічної підтримки сформувати установку на власну активність та самопізнання, ознайомити зі світом професій та їх особливостями, розвивати вміння співставляти «образ-Я» та власні здібності з вимогами професійної діяльності, вміти корегувати професійний план відповідно до потреб суспільства та власних вподобань, створити, моделювати ситуації, що допоможуть перевірити можливості самореалізації в

різних видах професійної діяльності шляхом організації професійних проб, ролей, сформувати у разі потреби психологічну готовність до зміни обраної професії на нову, підвищити мотивацію до саморозвитку з метою досягнення намічених цілей [1].

Також психологічна підтримка обов'язково включає роботу із батьками, оскільки їхній вплив на рішення найбільш відчутний. Не завжди батьки чують побажання своїх дітей щодо майбутньої професії. Така взаємодія забезпечує узгоджений конструктивний діалог та надання необхідної підтримки в складний для дітей період професійного самовизначення.

Висновки. На вибір професії осіб юнацького віку суттєвий вплив здійснюють соціальні та індивідуальні чинники. Саме тому, для формування індивідуального стилю життя осіб юнацького віку, частиною якого є професійне самовизначення, важливо створити умови, які дозволяють зробити правильний вибір та досягати успіху в обраній сфері. Психологічна підтримка на цьому етапі набуває особливого значення оскільки визначає вектор формування життєвої перспективи. Чітка життєва позиція, позитивна самооцінка, підвищений рівень мотивації та самоставлення, постійний розвиток рефлексії, здібностей позитивно впливає на професійне самовизначення. Однак саме ознайомлення з існуючими професіями та їхньою специфікою, моральна та психічна готовність осіб юнацького віку, здатність уявити та сприйняти себе в даному напрямку, співставлення власних особистісних якостей із вимогами, що важливі для реалізації у обраній професії, дозволяють уникнути розбіжності програмованих очікувань та реальних результатів.

Список використаних джерел

1. Гуцан Л. Сучасні проблеми професійного самовизначення учнівської молоді. *Актуальні проблеми професійної орієнтації та професійного навчання населення: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 24 листопада 2011 р.). Київ: ІПК ДСЗУ, 2011. С. 40–48.

2. Психологія професійного самовизначення особистості: монографія. М.С. Корольчук, Ю.В. Дроздова, В.М. Корольчук, В.І. Осьодло, А.М. Сипливий; за заг. ред. М.С. Корольчука. Київ, 2018. 280 с.

УДК

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ НА СТУДЕНТСЬКУ МОЛОДЬ

Мельничук Оксана, здобувач ОС «магістр»
спеціальності 053 «Психологія», 2 курс РДГУ

Піонтковська Діана, кандидат психологічних наук, доцент

Постановка проблеми. На сучасному інформаційному етапі суспільного розвитку, коли завдяки вдосконаленню засобів масової інформації та широкому впровадженню інформаційно-цифрових технологій суттєво посилилось значення інформаційного впливу на людину і людські спільноти. Особливо дієвим такий вплив є в травматичних ситуаціях, до яких належить війна в Україні. У схарактеризованих умовах вона точиться не лише у формі масштабних бойових дій, але й у ще ширшій за масштабами царині інформаційних впливів, від змісту і якості яких залежить психічний стан (когнітивний, емоційний, вольовий), психічне і фізичне здоров'я, отже, функціональні можливості громадян нашої країни: військових і мирного населення.

Переважає більшість українців щоденно стикаються з великими потоками інформації, які складно сприймати, свідомо опрацьовувати та виробляти на них адекватні реакції й контролювати емоції і поведінку. Наявність численних стресорів у правдивій інформації, пролонгована інформаційна війна з боку країни-агресора нерідко призводять до зниження стійкості населення до інформаційних впливів, що зумовлює зміни у свідомості та підсвідомості людей, позначаються на їх поведінці і працездатності. Інформаційна агресія

ЗМІСТ

Частина 1. ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНИЙ КОНТЕНТ МОЛОДІЖНИХ ПОШУКІВ	
Аладько Тетяна Психологічні чинники професійного вигорання медичних працівників під час війни	3
Бондар Альона Психологічні особливості переходу військовослужбовців від умов бойових дій до цивільного життя	6
Бондар Альона Особливості надання психологічної допомоги демобілізованим військовослужбовцям	8
Боярчук Мар'яна Прагнення до краси та привабливості у контексті психологічного супроводу	10
Василюк Марія Особливості емоційного розвитку дошкільників в умовах війни	12
Верстляр Ярослава Психологічні особливості управлінської діяльності менеджера	15
Горшковська Лілія Проблема об'єктивності в оцінці претендентів на посаду у процесі кадрового відбору	18
Гуцуляк Ангеліна Особливості сприймання казок дітьми старшого шкільного віку	19
Данильченко Олександр Психологічні особливості впливу інтернет-технологій на студентську молодь	23
Дем'янюк Любов Психологічні особливості стресостійкості особистості у період військового стану	26
Карпова Жанна Психологія роботи з сім'ями в складних життєвих обставинах	28
Катеринчук Дарія Теоретичні аспекти проблеми розвитку емоційного інтелекту в підлітковому віці	30
Ковальчук Олена Психологічні чинники депресії у підлітковому віці	32
Косяк Тетяна Ігрові технології в регуляції емоційних станів дітей ігрові технології в регуляції емоційних станів дітей в умовах воєнного часу	35
Кравцова Світлана Психологічна корекція тривожно-депресивних станів дорослих середнього віку засобами емоційно-образної терапії	38
Кравчук Ірина Психологічні детермінанти агресії: ретроспективний аналіз	40
Любчик Олександра Роль державних та громадських ініціатив у підтримці ментального здоров'я ВПО після окупації	44
Луцак Ольга Роль ігрової діяльності в розвитку дітей молодшого дошкільного віку	47
Малафей Вікторія Когнітивно-поведінкова терапія як ефективний метод роботи з кризовими станами клієнтів	50
Малютіна Олександра Формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки	52
Мельник Людмила Роль психологічної підтримки у коригуванні впливу чинників,	54

що впливають на професійне самовизначення осіб юнацького віку	
Мельничук Оксана, Піонтковська Діана Психологічні особливості впливу інтернет-технологій на студентську молодь	56
Оздемір Оксана Емоційний інтелект як складова професійного становлення студентів-філологів	59
Омелич Григорій Формування фінансової грамотності дітей дошкільного віку: педагогічні можливості дидактичної гри	62
Пантелеймонова Наталія, Широких Анастасія Особливості симптомів ПТСР та специфіка його діагностики у військовослужбовців	65
Пермінова Наталія Психологічні чинники управління персоналом в умовах воєнного стану	68
Помаранський Валентин Дослідження психологічної готовності до бойових дій у добровольців сил територіальної оборони Збройних сил України	71
Рабош Наталія Особливості педагогічних конфліктів : шляхи вирішення	74
Рожко Олена Розвиток літературних здібностей у підлітковому та юнацькому віці	77
Сабат Єлизавета Вплив соціальних мереж на комунікативну поведінку старшокурників	79
Сапронова Катерина Сімейні конфлікти як складова міжособистісної взаємодії подружніх пар	82
Супрунюк Олена Розвиток емоційного інтелекту у дітей молодшого шкільного віку арт-терапевтичними технологіями	84
Хома Людмила Стан медіаосвіти українського юнацтва у період війни	87
Яницька Ольга Фактори ризику ПТСР у військовослужбовців в умовах бойових дій, шляхи їх виявлення та запобігання	89
Яскевець Тетяна Теоретико-методологічні дослідження соціального інтелекту особистості	92
Частина 2. ЛІТЕРАТУРНИЙ КРЕАТИВ: «СТУДЕНТСЬКИЙ ДАРУНОК УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ» (авторські казки)	
Лазарчук Яна З Україною в серці	95
Власюк Вікторія Птах світла	96
Галюк Світлана Разом непереможні!	97
Дубич Ольга Хосмко та чарівний метелик	98
Жмура Світлана Як ведмідь допоміг зайчику який заблукав	99
Ковальчук Соломія Слідуй світлу в своєму серці	100
Левчук Андрій Лисичка та чарівна квітка	101
Максимчук Маргарита Дикий вогонь	101
Михасик Ольга Казка про білочку Марисю та її страх	102

Шелест Марія Казка про мишеня та велике бажання	103
Частина 3 МАТЕРІАЛИ КОНКУРСУ СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ «ПОЯСНИ ДИТИНІ ПРО ГОЛОДОМОР»	
Правник Ярослав, Мельничук Софія, Кучер Максим, Демчук Анна Вони просто чекали нашої смерті	105
Галаган Крістіна Хліб, що став пам'яттю: Історія про Голодомор для дітей	107

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ

Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 10

Упорядники:

проф. Павелків Р. В., проф. Корчакова Н. В.

Підписано до друку 05.12.2024 р.

Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум.
друк. арк. 13,4. Наклад 300

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.